

© CNS photo/Paul Haring

JRS-B in een nieuw jasje

Dit voorjaar steekt JRS zich in een nieuw jasje, zoals u ziet in de lay-out van dit nieuwste exemplaar van onze driemaandelijkse nieuwsbrief. Voor de vormgeving van ons jaarverslag over 2015, dat we hier bijvoegen, deden we beroep op *Atelier Création Graphique* (ACG). We vertrouwden hen meteen ook de opmaak van de nieuwsbrief toe. Die werd tot nu toe al verscheidene jaren verzorgd door Philip Debruyne s.j., die we hier willen danken voor zijn even discrete als efficiënte medewerking.

Beste lezer, u bent
onze voornaamste
ambassadeur

Na rijp beraad hebben we besloten het jaarverslag op zeer ruime schaal te verspreiden. Vooreerst omdat er in 2015 heel wat gebeurd en veranderd is. Verder omdat we al onze lezers willen blijven aanspreken en zoveel mogelijk bekendheid willen geven aan onze kijk op wat de "vluchtelingen-crisis" wordt genoemd. Bij het zien van de gruwel die zich blijft afspelen in Bagdad, op Lesbos en in Idomeni, alsook de ontredde van waarvan onze bezoekers in de gesloten centra de machteloze getuigen blijven, kunnen we absoluut niet zwijgen. Wij hopen met een brede bewustmaking van de publieke opinie enige druk te kunnen uitoefenen op onze leiders, om hen aan te zetten tot een opener, menselijker en bijgevolg doelmatiger beleid. Beste lezers, u bent onze eerste ambassadeurs en we rekenen dus op u om JRS en onze projecten bekendheid te geven. Ons jaarverslag kan u daarbij helpen.

Bovendien zijn we zo vrij nogmaals een beroep op uw vrijgevigheid te doen om onze activiteiten op structurele wijze te steunen. Wegens de snel en sterk toenemende noden van de migranten in ons land moeten we meer verscheidenheid brengen in onze werkwijzen. Maar om zo'n uitdaging te kunnen aangaan, moeten we eerst onze infrastructuur versterken en ons team uitbreiden. Fundraising wordt voor JRS Belgium een voortdurende zorg, aangezien we tegen 2019 drie voltijdse medewerkers willen financieren uit eigen middelen.

"Blijven werken in Moria' zou ons medeplichtig maken aan een systeem dat we zowel onrechtvaardig als onmenselijk vinden." (Marie-Elisabeth Ingres, zedingshoofd van Artsen Zonder Grenzen)

Wat kunnen we anders zeggen over het Europese Huis, dan dat het zich bezighoudt met onbeduidende berekeningen, zoals de schandelijke overeenkomst – sommigen spraken van een door de Europese Unie gesponsorde deportatie – met Turkije en waarvan men nu pas de dramatische gevolgen begint te beseffen. Om te beginnen in Griekenland, waar de hotspots, zoals gevreesd, werden omgevormd tot gesloten centra. Daar worden grote aantallen mensen, waaronder veel kinderen, bijeengebracht zonder de minste infrastructuur en de geringste vorm van begeleiding. Na het vertrek van UNHCR, dat zich verzet tegen

het opsluiten van asielpzoekers, hebben ook grote NGO's zoals Artsen Zonder Grenzen, het Rescue Committee, de Noorse Raad voor Vluchtelingen en Oxfam zich teruggetrokken omdat ze weigerden mee te werken. Slechts enkele soldaten komen de gedetineerden nog eten brengen... Zoals men kon verwachten heeft het afsluiten van eerst de Balkan-

route en vervolgens de toegang tot Europa via de Egeïsche zee veel migranten ertoe aangezet om opnieuw over zee naar Italië te trekken. Het resultaat bleef niet uit: reeds meer dan 600 dren-

In dit nummer

- 1 JRS-B in een nieuw jasje
- 2 Werkbezoek aan JRS-Hellada
- 3 "Soms heb ik een soort black-out"
- 4 JRS Europe komt samen in Londen
- 4 "Les réfugiés", door Xavier Dijon s.j.

JRS in Griekenland, een werkbezoek

Half maart bracht collega Maaïke Vanderbruggen samen met haar partner een werkbezoek aan het nieuwe JRS-kantoor in Athene. Terwijl de grens met Macedonië voor vluchtelingen in die dagen juist gesloten werd, bezochten ze samen met JRS-directeur Maurice Joyeux s.j. de kampen en terminals waar vluchtelingen massaal toekomen. Een terugblik.

Wat waren jullie eerste indrukken van Athene?

Athene wordt overspoeld door vluchtelingen: met dat idee vertrokken we richting Griekenland. Maar buiten een UNHCR-bordje in de aankomsthal van de luchthaven was er in het historisch centrum van Athene weinig van te merken. Pas ter hoogte van het Victoriapark van waaruit bussen richting Macedonië vertrekken, op een boogscheut van het JRS-kantoor, begon een ander verhaal. Vele hoofdzakelijk Pakistaanse en Afghaanse vluchtelingen leefden de afgelopen maanden in het park voor ze verder trokken richting Macedonië.

Hoe werkt JRS in Griekenland?

In het jezuietenhuis waar ook de kantoren van JRS zich bevinden, biedt JRS tijdelijk onderdak aan de meest kwetsbare vluchtelingen in transit. Gezinnen met kinderen, zieke mensen en alleenstaande moeders kunnen in de shelter terecht voor maximum drie dagen om even op adem te komen, hun kleding te wassen, te eten en uit te rusten, vooraleer ze hun reis verder zetten.

Solidariteit in Athene
Foto © Bram Bogaerts

Kinderen kunnen terecht in het dagcentrum van JRS voor educatie en integratie, een tweede belangrijk JRS project. Daarnaast voorziet JRS twee keer per week warme maaltijden voor meer dan 1000 personen op verschillende plaatsen in Piraeus, Lesbos, ... In een opslagruimte worden kledij, schoenen, rugzakken en andere hulpgoederen samengebracht om vluchtelingen in de shelter of in de kampen te voorzien van het hoogstnoodzakelijke om verder te trekken.

Welcome to Greece!
Foto © Bram Bogaerts

Hoe zag jullie dag met JRS Greece eruit?

Maurice Joyeux ontving ons hartelijk. Na een introductiefilmpje maakten we kennis met JRS-medewerkers Cécile, een Franse juriste, en Augustin, een Franse student die 6 maanden als vrijwilliger aan de slag is bij JRS. Gekleed in beige safarivestjes met het JRS-logo begonnen we vervolgens onze tocht om polshoogte te nemen van de toestand in de kampen en in de haven van Piraeus.

In het eerste overvolle kamp dat we tegenkwamen, werd ons de toegang ontzegd. Dichter naar de haven toe, in het oude Olympische complex, werden we wel binnengelaten. De vroegere basketbalhal was omgevormd tot een reusachtige opslagruimte voor hulpgoederen die uit heel Europa toekomen. Het sorteren van de goederen gebeurde vooral door elkaar afwisselende burgervrijwilligers met vaak elk een eigen sorteerlogica...

Aangestaard door talloze vluchtelingen reden we vervolgens de haven van Piraeus binnen. Overal zagen we tenten. De penetrante geur in de terminal verraadde de aanwezigheid van honderden onder dekentjes van UNHCR op de grond liggende vluchtelingen die zich dagenlang niet konden wassen of verzorgen. Hulpverleners met mondkapjes deelden appelsien uit. Vele vluchtelingen zochten contact, ze wilden hun verhaal kwijt en op de foto staan.

“Soms heb ik een soort black-out”

Wat blijft je het meeste bij na zo'n aangrijpende dag?

De confrontatie met de realiteit die dagelijks via het nieuws en op het werk tot bij ons komt, was heftig. De cijfers worden concrete mensenmassa's en de noden bleken onoverkomelijk hoog. De hulpvaardige vrijwilligers die we ontmoetten verzetten veel werk, maar het gebrek aan coaching en coördinatie maakt dat de hulpverlening zich tot één ongestructureerde chaos ontpopte. De grote ngo's lijken niet de kans te krijgen om dit in handen te nemen.

De nood aan erkenning, aan menselijke interesse en aandacht, maar ook aan afleiding voor zowel kinderen als volwassenen is groot. We voelden ons machteloos ten opzichte van de uitputting en de ontredde die op vele gezichten te lezen waren. En vooral, welke barricades staan hen nog te wachten in Europa?

Barbara Mertens

*Onder de vleugels van de Nikè van Samothrakè
Foto © Bram Bogaerts*

Khoren lacht: ik heb het juist geraden. We zitten in de partytent voor de deur van een Hasseltse koffiezaak, omdat het de warmste openbare plaats is waar je mag roken. “Vier jaar lang was ik gestopt,” zegt hij. Maar het laatste halfjaar was anders. Khoren moest niet minder dan drie keer verhuizen met zijn gezin: van het appartement in Zonhoven bij Hasselt, waar ze al vijf jaar woonden, naar een detentiecentrum in Sint-Gillis-Waas waar JRS-collega Helga hen bezocht. Dan trok het gezin terug naar Zonhoven, en dan, nog geen maand later, naar een terugkeerwoning in Beauvechain. Op het moment dat ik hem interview, verblijft hij opnieuw in Zonhoven, maar nu minus echtgenote en twee dochtertjes.

“Het was drie of vier februari. Voor Narine zou het de eerste dag op haar nieuwe school in Heverlee zijn. Onze laatste asielaanvraag was nog lopende, dus we dachten dat we beschermd waren.” Het liep anders. Om acht uur 's ochtends tokkelden de agenten van de Dienst Vreemdelingenzaken de code van de voordeur in. “We wisten niet dat ze kwamen. Ze gaven geen tijd”, zegt Khoren, “Mijn vrouw Nelli werd emotioneel – dat is normaal, toch?” De agenten dreigden haar te slaan als ze niet kalmeerde. Khoren was op zijn werk toen hij gebeld werd. Zijn gezin zou op het vliegtuig worden gezet, diezelfde dag nog. Als hij voor de middag terugkwam, kon hij mee. Sinds die ochtend heeft hij zijn gezin niet meer gezien.

“Vroeger was ik niet zo gevoelig.” Khoren krijgt tranen in de ogen. “Het was heel moeilijk. Ik kon niet meegaan.” Het gezin Hovhanesyan was zes jaar lang een gewoon gezin in Vlaanderen. In die tijd werd ook Alexia, nu drie jaar oud, geboren. Hun hele leven was hier: de school van de kinderen, het werk, de sportclub... En daar horen ook spullen bij. De laatste maand van zijn zes jaren in België besteedt Khoren aan het verkopen van meubels en het afhandelen van praktische zaken. “We wilden het appartement nog niet opzeggen, omdat we dachten dat het in orde zou komen.” Als

hij “thuis” was geweest die ochtend, was zelfs dat niet mogelijk geweest.

Khoren vertelt over de kansen die hij kreeg in België. “Integratie, dat heb ik heel bewust gedaan. Ik volgde niet alleen de integratiecursus, maar ook andere, zoals gevorderd Nederlands.” Khoren is een perfectionist. Af en toe zegt hij hun waar het hen moet zijn – en corrigeert zichzelf dan prompt. Omdat zijn hogere studies in Armenië (hij is sociaal werker, Nelli heeft Duits gestudeerd) niet aanvaard werden, volgde hij tweedekansonderwijs. Maar toen nog een asielaanvraag werd afgewezen, moest hij zijn opleiding officieel van de ene dag op de andere stopzetten. “Ik ben met de coördinator van de school

gaan praten, en ik mocht toch verdergaan. Ik heb zelfs een rapport gekregen, zonder stempel.”

Khoren bouwde aan het netwerk van zijn gezin. Op school stelde hij zich kandidaat om leerlingen te vervoeren, ook al sprak hij toen nog niet goed Nederlands. Hij werd coach voor de jongeren van Sporting Hasselt, de voetbalclub van Stijn Stijnen. De steun van de mensen die hen kenden, gaf het gezin kracht. “Als Helga zegt: dat vind ik erg, dan legt

ze altijd uit waarom. Na zo'n gesprek voelen wij ons gestimuleerd.” Helga spande zich in om het gezin te tonen dat ze meevoelt én begrijpt, ook als ze niet achter nog een asielaanvraag staat.

Khoren keerde ondertussen terug naar zijn gezin in Armenië. “Sinds het vertrek van mijn familie heb ik soms een soort black-out. We hebben ons leven in Armenië achtergelaten, maar in België hebben we nog meer van ons leven achtergelaten: al die verloren tijd, voor die stomme verblijfsvergunning.” Een toekomst ziet Khoren niet voor zichzelf in Armenië. Door zijn politieke overtuiging, worden hem alle kansen ontnomen. Of het gezin uiteindelijk in Armenië zal blijven, weet hij nog niet.

David Knapen

kelingen, die onheilspellend doen denken aan de ramp voor de kust van Lampedusa, nu net een jaar geleden...

"Ik droom van een Europa waar migrant zijn geen misdaad is, maar een uitnodiging tot meer betrokkenheid bij de waardigheid van het menselijk bestaan (...). Ik droom van een Europa waarover niemand kan zeggen dat de inzet voor de mensenrechten zijn laatste utopie was".

(Toespraak van Paus Franciscus, 6 mei 2016)

In deze verderfelijke sfeer is er slechts het bezoek van Paus Franciscus aan Griekenland om ons moed te geven. Het krachtige gebaar waarmee hij drie moslimgezinnen verwelkomde in het Vaticaan, heeft veel symbolische waarde. Bij de ontvangst van de Karelsprijs in Aken nodigde hij ons uit inspiratie te putten uit het voorbeeld van de stichters van het verenigde Europa, en meer dan ooit bruggen te bouwen en muren te slopen. Franciscus toont ons de weg: laat ons zowel samen als individueel zijn voorbeeld volgen.

Baudouin Van Overstraeten
Directeur JRS-B

"Les réfugiés" door Xavier Dijon s.j.

Xavier Dijon, medewerker bij JRS-B, publiceerde bij Éditions Fidélité een nieuw boek in de reeks "Que penser de?". "Les réfugiés" biedt een overzicht van de vragen die rijzen bij het verschijnen van vluchtelingen in Europa. Dijon bespreekt het juridische kader, de historiek, de wijsgerige aspecten en de menselijke dimensie van asiel en migratie en beschrijft de problemen waarmee vluchtelingen te maken krijgen. Het boek presenteert ook een juridisch kader dat meer ruimte biedt aan de mensenrechten, en legt de kwestie van het openstellen van de grenzen op tafel. Ten slotte schrijft Dijon over de positie die de Kerk inneemt tegenover vluchtelingen en migranten. Een beknopt en waardevol boekje. Veel leesgenot!

Elisabeth Razesberger

JRS Europe samen in Londen

Van 14 tot 16 april kwamen meer dan 70 medewerkers van onze Europese JRS kantoren uit 20 verschillende landen samen in Londen voor onze jaarlijkse Algemene Vergadering. Voorafgegaan van 11 tot 13 april door een paar dagen overkoepelend werk door onze communicatie- en advocacyverantwoordelijken en directeurs in de Regionale Coördinatie Vergadering.

Collega's van JRS uit andere landen ontmoeten is altijd een erg verrijkende ervaring, omdat we eenzelfde visie onderschrijven en eenzelfde missie dragen, maar beide in onze eigen context tot leven roepen. De jaarlijkse bijeenkomst tussen alle kantoren vermenigvuldigt deze inspiratie met elke deelnemer, onder het motto 1+1=3: door al onze ideeën naast elkaar te leggen groeien de mogelijkheden exponentieel.

Het centrale thema van deze bijeenkomst draaide rond wat de publieke opinie met ons doet en wat wij doen met de publieke opinie. Net hier is zo'n thema erg herkenbaar. We worden allemaal uitgedaagd om onze missie te blijven vormgeven en onze visie te verwoorden tegen een vaak erg tegengestelde publieke opinie en vooral tegen de huidige gewelddadige dynamiek die gecreëerd wordt rond migratie.

JRS UK is erin geslaagd een mooi evenwicht te creëren tussen het delen van ervaringen en inzichten uit hun context en groepswork met andere landen om deze voorbeelden eens onder het licht van onze context te houden. Krachtige ervaringen met strategisch gebruik van getuigenissen, brede

projecten met steun van geëngageerde vrijwilligers, machtige partnerschappen en allianties,...

Wat mij betreft kwamen we terug met een hoop concrete voorstellen en inzichten, die we nu met nog meer motivatie zullen proberen vorm te geven in ons werk binnen JRS België. En vooral met het lichtpunt dat positieve verandering mogelijk is, we moeten alleen de weg ernaar toe vinden en durven bewandelen.

Helga Corvers

Vluchtelingen begeleid door JRS-UK brengen een voorstelling
Foto (c) Oscar Spooner - JRS Europe

DOE EEN GIFT

IBAN : BE40 5230 8069 3163 - BIC : TRIOBEBB

Voor een fiscaal attest (vanaf 40€) kunt u storten op de volgende rekening: VZW Caritas International, Liefdadigheidsstraat 43, 1210 Brussel

IBAN: BE88 0000 0000 4141 BIC: BPOT BEB1,
onder vermelding van "P168JRS"

Jesuit Refugee Service Belgium vzw

Maurice Liétartstraat 31/9
1150 Brussel

Tel +32 2 738 08 18
Fax +32 2 738 08 16
info@jrsbelgium.org

www.jrsbelgium.org

